Samuel

P?vod materiálu
Tomáš Trusina
Po?adí v lekci
12

Kdo se dnes p?idává k zástupu: Samuel

Téma: Slyšet a naslouchat

Vyprávíme podle: 1. Samuelova 1,1-28; 2,1-10; 3,1-21; (7,1-17)

1. MOTIVA?NÍ UVEDENÍ

a) Pro všechny v?kové skupiny; p?íb?hu spíše znalé.

Co už víte o Samuelovi? (var. ?íká vám n?co jeho jméno?) Co d?ležitého byste sd?lili t?m, kdo o n?m neví nic nebo jen málo?

D?ti si mohou vzpomenout, že Hospodin vyslyšel prosbu neplodné Chany – že Samuel uslyšel Hospodinovo povolání - že vedl Izrael proti Pelištejc?m - že na p?ání / reptání Izraele ustanovil krále – že pomazal Saula i Davida - v tomto p?ípad? vždycky podtrhn?te,co od koho Samuel „slyšel“.

b) Pro st?ední a starší školní v?k; pro znalé.

Už jste slyšeli, že se o n?kom ?íká "ten slyší jen to, co chce?" Co to znamená? Jak se to dá za?ídit - speciálními sluchátky? Koho takový ?lov?k poslouchá nejrad?ji? Zajímá se o cizí trápení?

Motivace naviguje k tématu "slyšet a naslouchat". B?hem vypráv?ní pak m?žete p?ipomenout, že Hospodin se o Chanino trápení zajímal, kdežto Élí a jeho synové slyšeli jen to, co cht?li. Samuel byl povolán, aby naslouchal bez p?edsudk?, s poslušností a respektem.

c) Pro všechny v?kové skupiny; p?íb?hu spíše neznalé.

Co d?láte, když chcete, aby vás n?kdo slyšel? (Za?nete víc k?i?et? Zlobit? ....) A umíte se ztišit a poslouchat vy sami, když n?kdo mluví k vám?

Otázka nastoluje problém komunikace, toho, jaké problémy máme v tom, když chceme n?koho oslovit, nebo naopak se my máme stát "slyšícími" a "poslouchajícími". Pro d?ti to m?že p?edstavovat bohaté téma. Rozhovor vám pom?že zjistit, kdo stojí o "vyslyšení", kdo jsou "nenaslouchající", a kdo naopak "slyší a poslouchá".

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

- charakterizace pomocí jmen a jejich významu:

Jméno **SAMUEL** znamená: *Vyslyšel B?h*. Jeho jméno biblické podání vysv?tluje dv?ma "p?íb?hy o jmén?" - o vyslyšení Chany (1,20) a o naslouchání Hospodinovu povolání (3,10n). ?tená?i tak vypráv?ní napovídá: jde o vyslýchajícího, milosrdného a p?ekvapiv? nad?jn? jednajícího Boha - jemu je t?eba naslouchat a jeho poslouchat. Samuele tak oprávn?n? m?žeme p?edstavit jako toho, který slyší živý hlas Hospodin?v uprost?ed nenaslouchajícího lidu.

EL-KANA: *B?h vytvo?il* - a? nepat?í "geneticky" do Izraele, p?ece z n?j B?h vytvo?il ?lov?ka víry. CHANA: *Milost, P?íze?* (Ž 77,10), *prosba o p?íze?* (Jb 9, 17). PENINA: *Perla* - v hebrejštin? souvisí toto slovo se slovy jako *základ, opevn?ní, v?dce*; ona se tedy cítí jako perla rodiny a základ její další budoucnosti. ÉLÍ: *Vyvýšený, Ob?tník*. CHOFNI: *Bojovník, P?stní zápasník*. PINCHAS: *Ústa z bronzu (Bronzová huba)*.

Jména v hebrejském p?íb?hu hodn? napovídají o roli postav v p?íb?hu. Podle jmen m?žeme ú?astníky p?íb?hu rozd?lit na dv? skupiny: Elkána a Chana závisejí už svým jménem na Božím rozhodnutí a smilování. Jejich existence je k?ehká a nezajiš?uje ji ani rod, ani náboženská instituce. Penina, Élí, Chofni, Pinchas už naopak podle jména mají zaru?ené místo, dané plodností nebo náboženskou funkcí (viz i 2,28).

Osud bezd?tné Chany je ve z?etelném nap?tí s osudem d?tmi obda?ené Peniny. Podobné nap?tí zjiš?ujeme i mezi Samuelem, povolaným mimo oficiální kn?žskou linii, a tehdejším kn?žským establishmentem, který p?edstavuje Élí a jeho synové.

Význam jmen je d?ležitý pro nás jako vyprav??e. D?tem m?žete vyložit význam jména Chana (?eské Anna) a Samuel.

- bezd?tnost - v konven?ním náboženském pohledu (který zt?les?uje Penina - viz 1,6) znamenala bezd?tnost Boží trest až zavržení. V p?íb?zích izraelských pramatek (Sára, Rebeka, Ráchel) má ovšem bezd?tnost hluboký teologický význam: Má-li se otev?ít "další kapitola", závisí vše na tom, až otev?e l?no Hospodin. Napovídá se tím, že Izrael není Božím vyvoleným a prvorozeným "od p?irození". *Potentní samci a své mate?ství na odiv vystavující sami?ky mohou udávat tón v pohanství. V Izraeli nic nezmohou - tam platí "pouhá milost". (Nico ter Linden, Povídá se...).*

Narození syna neplodné matce otevírá novou etapu v p?íb?hu Boha a jeho lidu - narození Samuele je p?edzv?stí, že kon?í doba soudc? a za?íná doba královská. Podobn? na motivy tohoto p?íb?hu naváže evangelista Lukáš.

- Chanina modlitba (1,9-11) - je nejprve modlitbou **z ho?kosti duše** (viz Jb 10, 1nn) . V plá?i vylévá (srv. Ž 42,5; 1Sa 7,6) p?ed Hospodina všechnu bídu a ho?kost své zavrženosti. "Vylévání" je p?íznakem obnovované d?v?ry v Hospodina. Její modlitba tedy **není projevem odevzdanosti**, ale spíš nov? rostoucí d?v?ry. Toto tušení se vzáp?tí artikuluje do **slibu**: viz v. 11. Vd??ná víra, ožívající o?ekáváním, také ví a respektuje, že darované pat?í Hospodinu. Její **slib** zní jako parafráze ustanovení z Nu 6,2.

- záv?re?ná ?ást p?íb?hu (1S 1,20-28) je nesená vd??ností a v?rností (srv. Ž 116,12.14nn). Jestliže se Hospodin ukázal jako v?rný, hodný d?v?ry, vyslýchající prosby, osv?d?uje víra vd??nost a v?rnost: Hospodin *dal* - JÁ *oddávám* (v.28). Spln?ní slibu, tj. odevzdání Samuele, nep?edstavuje pro Chanu ztrátu, ale "logické" pokra?ování p?íb?hu, který s ní za?al Hospodin.

- Chanina píse? - (1S 2,1-10) je ozv?nou radosti Sáry (Gn 21,6-7) a p?edzv?stí radosti Marie (L 1, 46nn). Je to písni?ka lidu víry, který poznává, že uprost?ed tohoto sv?ta není s Božími sliby odsouzen k zániku a hynutí. Vyzpívává radost z p?ekvapivých ?in? nad?je, vyznává, že Hospodinovo dílo spásy za?íná vždy z opa

?ného konce, než napovídají náboženské a spole?enské konvence (v. 4-8; srv. Ž 113,7-9). Jedine?nost této spásy má za úkol zt?lesnit pomazaný, mesiáš (v. 10). Vyznava?ská linie této písn? je jednou z d?ležitých os biblického sv?dectví, p?iznává se k ní i evangelista Lukáš, když ji ve svém vypráv?ní vkládá do úst Marii. V ?eské pís?ové tradici máme tento hymnus dob?e zpracován v písni Má duše Boha velebí.

- slovo bylo vzácné (3,1) - dosl.***d?lo se z?ídka.*** P?estože slouží Samuel ve svatyni, na míst? prosyceném náboženskými rituály, neznamená to samosebou blízkost v?rohodného a nasm?rovávajícího slova, jak ho zv?stovali proroci. Vyprav?? od za?átku sm??uje pozornost k vztahu Boha a jeho lidu, postavenému nikoli na kultické praxi, ale na "oslovování a naslouchání".

-trojí Hospodinovo zavolání- jde p?edevším o stvrzení, že se nejedná o klam a šálení, ale skute?né Hospodinovo zavolání. Trojí opakování zárove? charakterizuje Élího - jeho problémem je duchovní slepota a hluchota. "Špatn? slyší" - neumí naslouchat a nerozpoznává Hospodinovo zavolání. Élí není hluchý jen k Božímu zavolání, už p?edtím se projevila jeho "hluchota" v??i prorockému varování (1S 2,29).

- Samuelova postava nese vedle soudcovských i z?etelné**prorocké rysy.** Jeho naslouchající poslušnost rámuje jednogenera?ní krizi izraelských kmen? (1S 4, 1-7,2), do níž vyústilo Élího soudcovství. Když pak v modlitb? k?i?í za ohrožený lid, Hospodin ho vyslýchá (1S 7,8). Když ovšem Izrael p?ijde, že chce krále, ?íká mu Hospodin "vyslechni je" (8,7.9), ?ímž charakterizuje neposlušnost lidu i dvojzna?nost královské funkce.

3. FORMULACE TÉMATU

Jako pr?vodní téma navrhujeme motiv **slyšet a poslouchat**: Modlitba matky Chany vyjad?uje d?v?ru, že Hospodin **vyslýchá** prosby zapomenutých a p?ehlížených, jako je ona. Toto rozpoznání víry pak vd??n? vt?lí do jména Samuel: **B?h vyslyšel**. P?íb?h této postavy tohoto jména pak dosv?d?uje, že Hospodinovu oslovení je pot?eba **naslouchat** s opakovanou pozorností (Mluv, tv?j služebník slyší). Samuelova postava zve k d?v??e, že Hospodin "slyší", a zárove? zavazuje k pozornému naslouchání, ?ím nás on chce oslovit.

4. ÚSKALÍ TEXTU, TÉMATA A LINIE P?ÍB?HU

- téma Božího slyšení úzce souvisí i s modlitbou. Vypráv?ní by m?lo podtrhnout modlitbu jako postoj otev?enosti, nikoli vypo?ítavosti. Budete-li vypráv?t o Chanin? slibu zasv?tit syna Hospodinu (1,11), je t?eba vyst?íhat se náznaku, že jde o jakýsi **"zbožný handl".** Slibuje se odvd??it ve chvíli, kdy na svou prosbu nemá žádnou odezvu. Z jejího slibu mluví nad?je, nikoli vypo?ítavost. D?v?ra naslouchajícímu Bohu je v celém p?íb?hu propojena s postojem ?lov?ka, resp. Božího lidu, který se u?í vždy znova naslouchající v?rnosti.

D?tem m?že být blízké, že Samuel sloužil ve svatyni v Šílo odmali?ka a ješt? **jako nedosp?lý (mládenec) byl povolán**. M?žeme zd?raznit tuto perspektivu, zejména ono "tv?j služebník slyší". I d?ti jsou povolány k naslouchání.

Nesmíme však zapomenout, že pro starozákonního ?tená?e byl nositelem v?rohodného poselství sta?ec, a povolání mládene?ka zn?lo nezvykle, ne-li provokativn?. Dnešní mentalita naopak nekriticky vzývá mládí, soust?edí se na d?ti a oslabuje ?i znevažuje vzpomínky a moudrost stá?í.

- p?íb?h rodiny a jednotlivc? má zárove? "kolektivní rozm?r". V SZ p?íb?zích jednotlivc? a rodin (nap?. praoteckých, ale podobn? i v našem p?ípad?) jde o vyznání a cestu Izraele, Božího syna, prvorozeného -

uprost?ed sv?ta a jeho d?jin. Náš zp?sob ?tení SZ nás vede k tomu, abychom tyto p?íb?hy vnímali pouze v individuální rovin?. Proto je pot?eba jasn? si uv?domit a pov?d?t, že jde o p?íb?hy modelové a že do jednajících postav se promítá kolektivní zkušenost víry (a nev?ry) Izraele. Práv? tato rovina je pak vyzdvižena v Chanin? chvalozp?vu.

- v dnešní dob? se stává ?ím dál v?tším problémem **bezd?tnost**. Pokud toto téma d?ti otev?ou, p?ipome?te, že v p?íb?zích tohoto ražení (viz Abraham a Sára a pod.) má motiv nepolodnosti p?edevším "zv?stný význam" (viz klí?ové pojmy).

- **p?ímé oslovení Samuele** (3,4-14) si nep?edstavujme tak, že Samuel "slyšel hlasy". Oslovení a povolání sv?dka není záležitostí psychického vykolejení a nemusí být ani zprost?edkováno mimo?ádnými okolnostmi. Oslovením Samuele dává Hospodin najevo Élímu, že s ním a jeho rodem se už nepo?ítá a že si vybírá "mladého outsidera". M?žeme však p?itom d?ti upozornit na to, že B?h nás oslovuje práv? takovými p?íb?hy, že jsme voláni k naslouchání a k vlastní, samostatné odpov?di. "Tv?j služebník slyší" m?že být naše odpov?? pokaždé, když z p?íb?h? Zástupu sv?dk? zaslechneme n?co podstatného i pro sebe.

- É**lí není "chudák táta"**, z n?hož si synové nic ned?lají, ani bezbranný sta?ec. Jako sta?ec a soudce byl vážený. Z prorockého napomenutí vysvítá, že je spíš "funkcioná?", který nejvíc ze všeho spoléhá na samospasitelnost vlastní náboženské instituce, kn?žství. Proto nedokázal ú?inn? zjednat nápravu.

5. OSNOVY VYPRÁV?NÍ

Motiva?ní uvedení sm??ují k tématu slyšení. V jeho perspektiv? nabízíme i osnovy p?íb?hu a nástin p?evypráv?ní. Komentá?e, kudy od odpov?dí, situace a znalostí d?tí k vypráv?ní p?íb?hu, najdete p?ímo u jednotlivých motivací.

a) Osnova pro mladší školní v?k

po?ítá s motivací typu C

I. Motivace (c)

II. Hospodin VYSLYŠEL plá? neplodné Chany

III. Chana oslavuje Boha, který povyšuje odstr?ené a bere p?du pod nohama sebejistým

IV. Elího synové jsou si jisti zd?d?nou rodovou p?íslušností a NEPOSLOUCHAJÍ varování

V. Samuel USLYŠEL povolání ke kritice Élího

Osnov? odpovídají body I. - IV. z Vypráv?ní (bod 8).

*Budete-li pot?ebovat **p?evypráv?ní pro p?edškolní skupinu**, najdete ho v Tinie de Vries, Tím vše za?íná. str. 87-89 (Soust?e?te se p?edevším na Povolání Samuela). Nebo m?žete užít první poloviny vypráv?ní Lu?ka Rejchrta ze zp?vníku Zpívejte s námi ?. 11 (Zpívejte s námi str. 39). Vynechejte však dogmatizující poslední t ?etinu.*

b) Osnova pro st?ední a starší v?k

Osnova po?ítá s motivací "a" nebo "b". Samuele potkáváme p?ímo v Šílo. Zp?tn? se p?ipomene (patrn? známý) p?íb?h o ponížení a modlitb? Chany. Za?neme-li Samuelem, vyvarujeme se toho, aby se p?íb?h stal p ?íb?hem Chany. V bod? III. p?edpokládáme spolupráci d?tí, které spolu s námi p?íb?h Chany p?ipomenou. V bodech IV.-VI. m?žete využít a rozvinout p?edložené vypráv?ní.

I. Motivace

II. Malý Samuel slouží ve svatyni v Šílo, kde velí Élí a jeho dva synové

III. Kde se tam takový malý vzal? - Hospodin VYSLYŠEL prosbu neplodné matky

IV. Samuel USLYŠEL povolání ke kritice Élího a stal se jeho nástupcem

V. Samuel USLYŠEL v dob? krize povolání ke znovuspojení Božího lidu (shromážd?ní v Misp?)

VI. Samuel vede proti Pelištejc?m jako ten, který slyší Hospodina.

6. A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Pracovní list lze použít kdykoliv; n?které ?ásti však sami vybízejí k vypracování p?ed, b?hem ?i až po vypráv ?ní.

Co už o n?m vím?

- lze využít v úvodu (viz bod **1 Motiva?ní uvedení**); v motiva?ní ?ásti mohou d?ti samy heslovit? vpisovat anebo v symbolech zobrazovat, na co si ze Samuelova p?íb?hu vzpomenou.

Co nám zpívá na naši cestu víry?

- b?hem vypráv?ní ?i po n?m m?žete s d?tmi vymyslet sloku o Samuelovi do písn?: *A zástup stále p?ichází a zas jde dál*... a napsat ho na pracovní list. (viz bod **6 Liturgický rámec**, Písn?)

Kde se jeho písni?ka ozývá v bibli?

- lze využít b?hem ?i po vypráv?ní zejména se staršími d?tmi. D?ti pracují samostatn?. P?i práci si dávají Samuel?v p?íb?h do souvislosti s jiným biblickým p?íb?hem, hledají podobnosti ?i odlišnosti a zamýšlí se nad tématem.

- P?e?t?te s d?tmi oddíl z Deuteronomia 6,4-9 "Slyš Izraeli". Které motivy z oddílu se v p?íb?hu opakují? (nap?. uslyšet o Hospodinov? jedine?nosti, p?edávání víry d?tem - které mají též "slyšet"...) Kte?í rodi?e z p?íb?hu všt?povali d?tem "Budeš milovat Hospodina“?

- nebo p?e?t?te oddíl ?íman?m 10,12-15. Oddíl se týká centrálního d?razu, že zv?st o záchran? p?ijímají bez rozdílu všichni, kdo vyznávají p?íb?h Pán?, tj. Ježíš?v jako p?íb?h záchrany. Apoštol klade v této souvislosti ?adu otázek, op?t s centrálním motivem slyšení, viz verše 14-15. Zkuste s d?tmi jednotlivé otázky z tohoto oddílku p?i?adit k jednotlivým etapám Samuelova p?íb?hu.

Co m? v p?íb?hu oslovilo? Za co bych cht?l prosit?

V?tší d?ti mohou samy n?co napsat. Krátkou prosbu mohou d?ti vytvo?it jednotliv? anebo ve skupince (viz 9 modlitba). Spole?n? si pak m?žete nám?ty p?e?íst a promluvit o nich a také se spole?n? pomodlit.

Moje okénko

Prázdné místo slouží bu?to k vymalovávání po vypráv?ní;

Nebo se pokuste s d?tmi najít a nalepit vhodný obrázek k tématu. Tento bod je vhodné nechat jako „domácí úkol“ s tím, že je nutné se k n?mu vrátit p?i p?ištím setkání. Budete-li se hledání obrázku v?novat hned po vypráv?ní, p?edpokládá to, abyste m?li po ruce n?kolik obrázkových ?asopis?, ve kterých budou d?ti moci hledat vhodný obrázek k tématu. To vyžaduje ur?itou p?ípravu.

6. B) K PRÁCI S POSTAVI?KAMI

P?edkreslené postavi?ky jsou prototypy postav: radující se, spící, krá?ející, strnulá, vládnoucí, v modlitbách. Vyberte - nejlépe po vypráv?ní i práci s pracovním listem - s d?tmi jednu, která podle nich nejlépe charakterizuje Samuele; ?ím procházel, co prožíval. Obkreslete, vybarv?te a dokreslete výraz ve tvá?i, ?i všelijak jinak ozdobte, vyst?ihn?te a zav?ste do ?ady sv?dk? za poslední postavu, v tomto p?ípad? Samsona.

6. C) TIP NA AKCI

akce - jedna (?i více) nám?t? na n?jakou akci - hru, ?innost, pohyb...

6. D) PODN?TY K ROZHOVORU

- proberte p?íb?h a jeho postavy a zkuste je rozd?lit na osoby "vážené" a osoby "oby?ejné" ?i pohrdané. S kterými B?h po?ítá pro své další dílo?

- mají naše prosby v?tší šanci na vyslyšení, když Pánu Bohu n?co dop?edu slíbíme?

- kdo si kdy Chaninu písni?ku taky zpíval? (Zpívala ji Sára, když se do?kala Izáka ..., Marie p?i tom úpln? nejslavn?jším za?átku, narození Ježíše, ... zpívali ji ti, kdo si nenechali namluvit, že komunisti znormalizují spole?nost a církev nav?ky; zpívají si ji ti, kdo usilují odstranit ze spole?nosti pohrdání a zastávají se odstrkovaných a posmívaných.)

- znáte n?jakou rodinu, kde se kazatelské povolání d?dí z generace na generaci? Myslíte, že je to dob?e?

- jak by se dala ozna?it Samuelova zpráva pro Élího: povýšený odsudek - kamarádské varování - vážná kritika *(vyberte jen jednu možnost)*?

- vy?izoval Samuel Élímu Boží vzkaz se zadostiu?in?ním?

- nem?l Samuel Boží vzkaz starému Élímu z ohleduplnosti zaml?et?

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: *Hospodin je B?h všev?doucí, neobstojí p?ed ním lidské ?iny. Zlomen je luk bohatýr?, ale ti, kdo klesali, jsou opásáni state?ností. Sytí se dávají najmout za chléb, hladoví p?estali la?n?t. Neplodná posedmé rodí, syny obda?ená ch?adne. (1S 2,3-5)*

Písn?:

Pr?vodní:

Chci t? Bože slyšet, promluv,

zpíval Samuel už zamlada.

U?il potom takhle slyšet

ten zástup, který p?ichází a zas jde dál....

náp?v Marie má dít?, S 181):

Temnou divnou mlhou (D 692); Nás zavolal jsi, Pane (BTS 47); To já, ó Pane m?j I. (NP 24, S 333); Nezná tu nikdo (NP 29, S 217); Chci Pána slaviti (EZ 167,4- 6); Má duše Boha velebí (BTS 29, NP 84, S 176, D 627); To já, ó Pane m?j II. (NP 62, S 331); Aj, Pán kraluje (EZ 99, 1-4); Až potud nám pomáhal (EZ 550)

?tení: 1S 3,1-9

8.VYPRÁV?NÍ

I. V??ÍM, ŽE MNE SLYŠÍŠ

V dob? soudc? (jako byl Gedeon nebo Samson) žila na izraelských horách rodina. Zámožný muž, který - jak to v Izraeli tehdy bývalo - m?l dv? ženy. Nebyly na tom stejn?. Jedna m?la d?ti, zatímco druhá byla bezd?tná. Jmenovala se Chana (Anna), tedy *Milostí obdarovaná*, ale cítila se p?esn? opa?n?. Nedostala jsem d?ti, a to znamená, že m? nikdo rád nemá, a ur?it? ne Hospodin. Ta druhá, co d?ti m?la, ji také p?kn? ponižovala.

Každý rok chodila celá rodina Bohu d?kovat do svatyn? v Šílo. Všichni se t?šili, jaká to bude slavnost a jak se tam na hostin? najedí a napijí. Ale Chan? tam bývalo ešt? h?? a trápila se kv?li svému úd?lu tak, že nic nejedla ani nepila. Když zas jednou p?išli na slavnost, ?ekl jí muž: "Chano, k ?emu to je, takhle se trápit a plakat? Jen si nemysli, já jsem s tebou a mám t? rád." Když to takhle Chana uslyšela, ?ekla si: "T?eba nejsem nemilovaná. T?eba m? B?h vyslyší." A šla do svatyn? a tam se modlila.

Její modlitba byla ze za?átku samý plá? a ná?ek: "Podívej se Bože, co jsem za?, jaké mám trápení, jak se mi posmívají." Ale když takhle chvíli vylévala Hospodinu své srdce, za?ala za chvíli mluvit jinak: "Hospodine, já v??ím, žes na mne nezapomn?l. V??ím, že mne ztrápenou slyšíš. A jestliže se na mne rozpomeneš a dáš mi syna, kdyby se n?co tak nádherného stalo, bude sloužit jen a jen tob?."

II. VYSLYŠEL B?H

Chana se modlila šeptem. Od vrat svatyn? na ni koukal starý kn?z Élí. Dostával ?ím dál v?tší zlost. Co to tu ta ženská provádí? Ur?it? se na hostin? opila! A obo?il se na ni: "P?esta? pít! Koukej, jak tady vyvádíš..." Ale Chana se bránila: "Já jsem se modlila, opravdov?, z hloubky srdce! Vylévala jsem Bohu všechno své trápení..." Na to jí starý Élí nic nemohl ?íct. A tak jen zabru?el požehnání: "Jdi v pokoji, a B?h a? vyslyší tvou prosbu."

Pro Chanu jakoby se zm?nil sv?t: Ano, sv??ila jsem Hospodinu všechno svoje trápení. A? to dopadne jak chce, ur?it? m? vyslyšel. Te? mohu žít v pokoji.

A když pak šli dom?, zn?lo jí po?ád to slovo: Jdi v pokoji. A zn?lo jí i ve?er, když šli spát, a zn?lo jí, i když zjistila, že bude maminkou, a zn?lo jí, když se jí nakonec narodil syn. A protože nezapomn?la, jak to všechno bylo, a kdo ji slyšel a vyslyšel, dala svému synu jméno Samuel. Víte, co znamená? "VYSLYŠEL B?H." To jméno je vlastn? krati?ká písni?ka: B?h slyší ná?ek ztrápených, opušt?ných a ponížených. Nezapomíná na nás, dává nám novou nad?ji.

III. NEUMÍ NASLOUCHAT A POSLECHNOUT

A nás te? bude zajímat, zdali bude SLYŠET a POSLOUCHAT také Samuel. Když Chana Samuele odkojila (to mu byly tak t?i roky), šli zase do svatyn? v Šílo. Starý kn?z Élí (co nerozum?l Chanin? modlitb?) tam ešt? po?ád sed?l a Chana mu pov?d?la: Já jsem tady kdysi Hospodinu vylévala svoji bolest a ho?kost. A on m? vyslyšel, smiloval se nade mnou, dal mi tohoto chlapce. A tak já ho te? dávám jemu. Nech si ho tady, a? se u tebe u?í slyšet a poslouchat Hospodina.

Élí byl starý, mnozí lidé chodili k n?mu o radu. ?íkalo se, Élí, to je starý praktik, ten se vyzná. Jenže vyzná se i v tom, jak slyšet a poslouchat Hospodina? Své dva syny to nenau?il. M?li sloužit Hospodinu ve svatyni, ale byli to známí vyžírkové. Hled?li hlavn? na to, aby se m?li dob?e sami. Mysleli si, že mají jako kn ?žští synové protekci i u Hospodina. Chlapec Samuel se u Élího nau?il leštit svícny ve svatyni, urovnávat p? ehozy, jak správn? umývat nádobí na ob?ti. Ale nikdy od n?j neslyšel, jak NASLOUCHAT Bohu. Jak slyšet p?íb?h ?i písni?ky o Hospodinu, které dodají opravdovou nad?ji, nebo sílu a odvahu zastat se pravdy.

Ale pak se jednou v noci stala zvláštní v?c. Elí usínal v posteli ve svém pokojíku, kdežto Samuel uvnit? svatyn?. M?l službu u truhly smlouvy. A najednou uslyšel, že ho n?kdo volá. Hned vysko?il a povídá ´Tady

jsem, už jdu´ - a utíkal za Élím. Ale Élí jen zabru?el: ´Co mne budíš? Já t? nevolal...´ - a oto?il se na druhý bok. Za chvíli Samuel zase slyší, n?kdo mne volá jménem, ´Samueli!´ A zas utíká za Élím, a Élí zas jen: ´Co mne budíš? Já t? nevolal...´ Jenže, když k Élímu Samuel p?ib?hl pot?etí, došlo mu, že si Samuele volá Hospodin! Já ho sice nau?il leštit svícny, urovnávat p?ehozy a umývat ob?tní nádobí, ale nenau?il jsem ho takovému volání naslouchat - a poslechnout!

IV. CHCI T? SLYŠET A POSLOUCHAT

Élí poradil Samuelovi: "Až p?íšt? uslyšíš, že t? takhle volá jménem, osobn?, neutíkej pry?. Z?sta? stát, a s úctou, ale taky s velkou d?v?rou ?ekni 'MLUV HOSPODINE, protože já p?ed tebou nechci utíkat, ALE CHCI T? SLYŠET A POSLOUCHAT.`“ A takhle potom Samuel na další zavolání odpov?d?l: „MLUV HOSPODINE, protože já p?ed tebou nechci utíkat, ALE CHCI T? SLYŠET A POSLOUCHAT.“

Bylo to hrozn? zvláštní, že místo ke zkušenému praktikovi Élímu promlouvá Hospodin k malému Samuelovi. A navíc od n?j uslyšel Samuel nep?íjemné v?ci: „Vy?ídíš Élímu, že jeho dva synové mne necht? jí SLYŠET a poslouchat, i když slouží v mé svatyni, a tak si místo nich zavolám ke služb? n?koho jiného. Místo jistých a pyšných si zavolám tebe, Samueli. Tvoje matka zjistila a vyznala, že já slyším ztrápené a ponížené. A ty budeš naslouchat mn? a budeš znova u?it slyšet celý m?j lid.“

V. P?ESTALI JSME POSLOUCHAT

Samuel vyr?stal v dob?, kdy na tom byl Boží lid hodn? špatn?. Élího synové ztratili v boji proti Pališt?jc?m truhlu smlouvy. Izraelci si pak uprost?ed nep?átel p?ipadali stejn? opušt?ní a bez nad?je, jako kdysi Chana, když nem?la d?ti. A p?ipadalo jim, že od Hospodina se už žádného zastání a pomoci nedo?kají.

Samuel ale ani v takové dob? nezapomn?l na úkol od Hospodina: „Budeš znova u?it slyšet celý m?j lid.“ Chodil od vesnice k vesnici a od m?ste?ka k m?ste?ku. Vypráv?l p?íb?hy o Hospodinu, a u?il roztroušený Boží lid naslouchat. Pak, po dlouhých dvaceti letech, svolal celý Izrael do m?sta Mispy. Vyznávali tam: „Zapomn?li jsme na tebe, Hospodine. P?estali jsme poslouchat, co nám chceš pov?d?t. P?estali jsme v??it, že jsi naším Bohem. Odpus? nám to. Nau? nás znova naslouchat ti a d?v??ovat.“ Jako kdysi tekla bolest z Chany, teklo z nich te? tohle vyznání vin.

VI. …ALE TY VYSLÝCHÁŠ

A mohli také poznat, že je Hospodin skute?n? slyší. Když totiž palištejští okupanti uslyšeli, že se rozehnaný Izrael znovu shromáždil, vytáhli do boje, že ho ztrestají. Izraelci dostali hrozný strach. Ale neutekli. Obrátili se na Samuela: „Volej k Hospodinu, a? nás vysvobodí. V??íme, že t? vyslyší.“ Samuel prosil s touhle d?v?rou Hospodina. A Hospodin jeho prosbu vyslyšel. A rozprášil Palištejce a vysvobodil sv?j lid. A tahle svoboda jim vydržela po celou dobu, co je Samuel u?il naslouchat Hospodinu.

9. MODLITBA

Slyšíš plá? opušt?ných, Bože Samuel?v, a nasloucháš utrpení ponížených. Otevíráš uši i srdce a u?íš naslouchat. Tak obnovuješ v?rnost a nad?ji. D?kujeme, že pat?íme do zástupu t?ch, kdo ti vždy znova sm?jí naslouchat. Amen

Cílová skupina
Univerzální

Katechetické cykly
Zástup stále p?ichází...
Biblický odkaz (kat)
1 Samuelova 1,1–28
1 Samuelova 2,1–10
1 Samuelova 3,1–21
1 Samuelova 7,1–17